

TILLIE WALDEN: SPINNING

Mérlegforgás

BARKÓCZI JANKA

A SPINNING EREJE ABBAN REJLIK, HOGY OLYAN BONYOLULT DOLGOKRÓL IS TISZTÁN BESZÉL, MINT EGY KAMASZLÁNY MAGÁRA TALÁLÁSÁNAK TÖRTÉNETE.

Tillie átlagos kiskamasz, aki nem rajong az iskoláért, sokszor bizonytalan, szabadidejében szívesen rajzolgat, a bátyjával lóg, vagy megtárgyalja a *Breaking Bad* legújabb részét a barátjával. A lány élete mégsem egyszerű, mert minden nap hajnalban kel, hogy elsőként érjen a korcsolyapályára, ahol sulis után újabb edzés vár rá, és a kemény sportrutint csak a külön zene- és rajzórák szakítják meg alkalmanként. Mindent megtesz, hogy beilleszkedjen a kortársai közé, de az osztályban és a csapatban is nehezen találja a helyét, zárkózott személyiség, akit sokszor és ok nélkül bántanak. Tillie nagy titkot cipel: öt éves kora óta tudja, hogy meleg, és a másság érzése az idő múlásával egyre súlyosabb, letehetetlen teherként nyomasztja. Állandó harcban él önmagával és a környezetével, a belső és külső küzdelem pedig a teljesítménykényszerben, a korcsolyaversenyek szépségében, de kemény világában ölt fizikai formát. A *Spinning* Tillie útkeresésének története, amely kecses rajzaival a kamaszlelék legfinomabb rezdüléseit is megragadja.

A képregény története akkor indul, amikor a tízéves lány családjával New Jersey-ből a texasi Austinba költözik, ahol új korcsolyaedző, új csapat és új iskola várja. A költözés megrázó élmény számára, és bár életében éppen a sport jelenthetne valamiféle folytonosságot, gyorsan kiderül, hogy Austinban nemcsak az edzések stílusa tér el a korábbiól, de még a szakkifejezéseket is újra kell tanulnia. Eltökélten veszi fel a kesztyűt, és kitartó munkával, olykor kimonodott önsanyargatással, lassan a legjobbak közé küzdi fel magát, míg nemcsak edzője, de társai is kezdik elismerni a képességeit. Miközben múlnak az évek, a tinik közössége is formálódik, és Tillie

megtalálja első szerelmét, Raet, aki viszonozza érzelmeit. A titokban folytatott viszony, amit a külvilág, és különösen a szülők sokáig csak szoros barátságként vélnak, sok mindenre megtanítja a lányokat. Lebukásuk után az őket körülvevő értetlenség, a tiltás, a veszteség és a szakítás fájdalma érleli személyiségüket, és vezet azokhoz a döntésekhez, amelyek későbbi életük sarokpontjai lesznek. Tillie coming-outja egy hosszú és nehéz folyamat eredménye, amely végül egy banális, mégis szép párbeszédben kristályosodik ki. Csellótanárnője, mintegy mellékesen, megkérdi tőle, mit csinált a hétvégén, mire ő, nehezen lefordítható szójátékkal azt válaszolja, hogy „előbújt”. A megértő pedagógus mindenben a hided, a történetben egyébként végig háttérben maradó szülők ellenpontja, aki az egyetlen biztató kapaszkodót jelenti a lány számára a szorongás és önmegtagadás veszélyes örvényében. A helyzet így sem egyszerű, de még ez a kicsi, de stabil pont, egyetlen empatikus ember is elég ahhoz, hogy Tillie apránként újra elkezdje felépíteni önmagát.

A *Spinning* ereje abban rejlik, hogy a bonyolult dolgokról is közvetlenül és tisztán beszél, és Tillie szemszögét végig megtartva, kifejezetten személyes hangon szólal meg. Az olvasó a főhőssel utazik az érzelmi hullámvasúton, együtt élék át a sikereket, de még inkább a lányon újra és újra eluralkodó depressziót. A cselekményt a logika helyett az érzelmek vezetik, és a varázslatos, mélyen emocionális rajzoknak köszönhetően, Tillie, legalább az olvasó részéről, teljes empátiára számíthat. A történet ezzel együtt egy más típusú felfedezés is kínál. Bevezet a műkorcsolya fiatal tehetségeinek világába, akik, ha nem is világklasszisként, de magas színvonalon

és lelkesen úzik a sportágot. Egy különleges univerzumot ismerhetünk meg, ahol kellő fegyelmezettséggel és akrobatikus képességgel egyéniben és csapatban is lehet bizonyítani. Tillie saját belső konfliktusa csak még élesebbnek tűnik a flitteres kűrruhák és királynői sminkes jeges és feminin ragyogásában. A lány, aki komoly harcot folytat saját nőiségeivel, éppen egy olyan, sok exhibicionizmussal és fegyelmezettséget követelő sportágban indul, ahol a női princípium is fontos része az előadásnak, így többszörösen is játszik, a környezetének és a közönségnek. Ha magányosan áll a pálya közepén a reflektorok fényében, épp olyan drámai, mint ha csapatával, ahol az egyformán szorosra fogott kontyok, a szinkronban előadott mozdulatok és összekapaszkodva bemutatott forgások a lányok egységének és hasonlóságának érzetét közvetítik.

MACSKÁK, ÁLOM, ÉPÍTÉSZET

A *Spinning* Tillie Walden képregényművész személyes memoárja, amelynek őszintesége a szerző saját *coming-of-age* történetéből fakad. Walden 1996-ban született és mindössze 22 évesen, a vermonti Center for Cartoon Studies-on folytatott tanulmányait lezáró diplomamunkaként készítette el a gyerekkori emlékeire épülő kötetet. Bár a grafikus minden művének szerény bemutatkozó szövegében az szerepel, hogy szereti a macskákat, az építészetet és szeret este 8-kor lefeküdni, pályája ennél, de persze ezeknek is köszönhetően, jóval többet mutat. Első nyomtatásban is megjelent képregénye a *The End of Summer* már 2015-ben megteremtette azt a világot, amelyben azóta is otthonosan mozog. A mese egy kisfiúról, annak családjáról és egy óriási macskáról szól, akik az éveken át elhúzódó telet egy különös kastélyban vészlik át. A fekete-fehér képeken már sok olyan motívum megjelenik, ami Walden történeteiben később is visszatér. A hó és jég birodalma, a fekete háttér előtt táncoló hópelyhek és csillagok, a hatalmas üvegablakok és a szürreális elemekkel feldíszített terek, amelyekben a gyermekek alakja szinte eltölpül a környezethez képest. Az épített világ látványa nemcsak dekoráció, hanem az expresszionisták módszeréhez hasonlóan, a főhős hangulatának kifejezője is. A *The End of Summer* gótikus szobabelsői, a 2016-ban publikált *A City Inside* kaotikus városképei és a *Spinning* monumentális

modern sportlétesítményei egyszerűre nyomasztóak és lenyűgözőek. A tér ugyan összhangban van a szereplők lelkiállapotával, gyakran félelmetes, olykor költői vagy nosztalgikus, de az aprólékosan megrajzolt, precíz részletek segítenek abban, nehogy végleg elveszünk az érzelmek mindent összemosó örvényében.

Walden második képregénye, az *I Love This Part* (2015) a szerző első műve, amely már nyíltan felveti fő témáját és LGBTQ emberek kapcsolatát ábrázolja, mégpedig személyes élményekből inspirálódva. A lazán kap-

„A tökéletes rajzolatot keresi”

(Tillie Walden: *Spinning*)

csolódó hangulatokat, emléképeket felvillantó rövid kötet két középiskolás kamaszlány barátságának, majd romantikus vonzalmának és szakításának története, egy kapcsolat boldogságának és szomorúságának emléke. Rae alakja a *Spinning*ben is visszatér majd, ahol a meleg lányt elfogadni képtelen édesanyja eltiltja gyermekét Tillie-től. Az *I Love This Part* mégsem a titkos kapcsolat szorongató terhe, a veszteség és megalázottság drámája miatt válik olyan megkapóvá, hanem azért, mert mindezt a leghétköznapiabb helyzetek, suta, mégis mélységesen

őszinte, egyszerű párbeszédék segítségével mutatja be.

A *City Inside*-ban az alaphelyzet marad, de a történet a nagyvárosi középiskola helyett egyfajta téren és időn kívüli világba helyeződik. Ebben a képregényben a Walden alteregójának számító szőke lány vezetett relaxáció közben él meg olyan élményeket, amelyekről nem tudni, hogy a fantázia vagy a jövő képei. Mivel sem a gyerekkort jelentő otthonban, sem a nagyvárosban nem találja a helyét, úgy dönt, hogy különleges macskájával, Nancyvel együtt egy égben lebegő szobában fog élni. Egy nap azonban találkozik egy titokzatos

és vonzó idegen nővel, akivel elkezdik felépíteni közös világukat. Ez a világ azonban egyre jobban hasonlít a földi át-lagemberek életére, így a kapcsolatot nem tarthat sokáig. A szakítás után mégis sok minden megváltozik, a lány ugyan egyedül marad, de már nem fél és nem magányos. Egy olyan várost alkot maga köré, amelyben otthonosan mozog, és ahol az emlékeit is biztonságos helyen tudhatja. Az erős kontrasztokkal megrajzolt, kifejezetten poétikus *A City Inside* egy olyan univerzumban játszódik, amelyben a legvalóságosabbak maguk az érzelmek. Walden a művészetére olyan jellemző szürreális képek kapcsán a *Vulture.com* számára adott interjúban elárulta, hogy milyen módszerrel dolgozik. Korán fekszik, minden nap tíz órát alszik és kora reggel lát munkához. Az ágyból kikelve egyenesen az íróasztalához ül, rajzaira pedig hatással van az álom és ébrenlét határán lebegő állapot,

„Álom és ébrenlét határán lebeg”
(Tillie Walden: *Spinning*)

amely még sokat átenged az álomképek közül. Ezek az álomképek, amelyek *A City Inside*-ban egy elképzelt világot teremtenek, a sokkal szigorúbb vizualitással megrajzolt *Spinning*-ben inkább emlékképekként merülnek fel. Ilyen például New Jersey hatalmas jégpályájának egyre halványodó látványa, a versenyeken a koncentrációtól beszűkülő tudatállapot, egy baleset sokja vagy egy hirtelen támadt vihar emléke, amelyek ugyanazt a bizonytalan érzést támasztják, amely a valóságot váratlanul képlékennyé teszi.

A KORCSOLYA ÉLE

Walden alkotói stílusa keleti és nyugati forrásokból egyaránt inspirálódott. A mangaművészek közül Yoshihiro Togashi, az amerikaiak közül Sam Alden hatottak rá a legerőteljesebben. Képregényeit a határozott vonalak uralják, a színek visszafogottak, a *Spinning* egy-két jelenettől eltekintve inkább

monokróm hatást kelt. Ettől a visszafo-gottságtól még az *On a Sunbeam* című, 2016-17 folyamán publikált webes képregénysorozata sem tér el, pedig az űrben játszódó fantasztikus történet igazán tág teret enged a színes bolygóknek és lényeknek. Az Eisner-díjat is elnyerő *Spinning* Walden eddigi munkái közül a legkifinomultabb. Vékony és pontos vonalaival könnyedén rajzolja fel a karaktereket, képsoraiban rengeteg ötletet, izgalmas részletet lehet fel-fedezni. A legszebbek talán azok a pillanatok, amelyek szavak nélkül ábrázolják a magányt, az üres, de egykor sokat jelentő tereket, vagy éppen két ember egymásra találását, a fontos pillan-tásokat és az öleléseket. A sportoló lány története önmagában is igazi művészi kihívás, hiszen a rajzolónak az állandó mozgást, a műkorcsolya lendületes, különleges gesztusait kellett ábrázolnia. Ebben valószínűleg sokat segített, hogy Walden maga is korcsolyás múlttal rendelkezik, és ez a hitelesség a képregény minden részletén érződik. Nemcsak a mozgás ábrázolása nagyon erőteljes, de mindaz, ami ehhez a közeghez társul, az edzésektől az utazásokig, az üres hotel-szobákig és a verseny előtti készülődés közben elkapott pillanatokig. Amellett, hogy számos apró műhelytitkot is megtudunk a sportágról, annak varázslatos és kegyetlen természete mindvégig át-hatja a történetet.

A *Spinning* fejezeteit nem hagyomá-nyos címek, hanem a műkorcsolya egy-egy jellemző mozdulatának képe nyitja meg. Tillie jellemzően egyedül áll a fehér papír közepén, mellette szöveg magya-rázza a gyakorlatot és azt is, hogy miért jelent kihívást helyesen megcsinálni. Van ezek között ugrás, forgás vagy éppen olyan egylábos fordulat, amelynek befe-jező íve a nyitó ív ellenkezője. Tillie el-mondja, hogy ennél a nehéz mozdulatnál mindig visszamegy és utólag ellenőrzi a korcsolya élének nyomát a jégen, amely világosan megmutatja, hogy pontosan végezte-e a feladatot. A tökéletes rajzo-latot keresi, amelyet a saját erejével és lendületével karcolt fel, ehhez azonban folyamatos önellenőrzésre van szük-sége. Ahogy a jég megőrzi az utat, a képre-gény memoár úgy mondja el egy kamasz magára találásának bonyolult történetét, amelyben a legkülönbözőbb kacska-ringók, bizonytalanságok és látványos pillanatok adódhatnak, de az egyensúly megtartása a legnagyobb feladat. •

